

Jaarverslag

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen

2021

Jaarverslag

2021

Jaarverslag 2021

Commissariaat-generaal
voor de Vluchtelingen
en de Staatlozen

Jaarverslag voltooid in juli 2022

© Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS), 2022

Alle rechten voorbehouden - Niets uit deze uitgave mag onder welke vorm ook worden gereproduceerd, niet op elektronische of mechanische wijze en evenmin door fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Verantwoordelijke uitgever:

Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

Dirk Van den Bulck, Commissaris-generaal

Ernest Blerotstraat 39, 1070 BRUSSEL

cgvs.info@ibz.fgov.be

Algemene coördinatie en eindredactie:

Damien Dermaux, Annelies Wynant, Stefaan Moens.

Hebben aan de redactie van de teksten meegewerkt:

Dirk Van den Bulck, Damien Dermaux, Annelies Wynant, Stefaan Moens, Geert Beirnaert, Ewout Adriaens, Veerle Heiremans, Jan Donvil, Hanne Geuens, Stein Wouters.

Cijfergegevens:

Stefaan Moens, Peter Van Costenoble.

Vertaling:

Andy De Staercke, Caroline Pelzer, Ann Van Hoorde, Thierry Bois D'Engchien.

Vormgeving:

Wim De Graeve.

Wettelijk depot: D/2021/11542/1

Inhoudstafel

Voorwoord van de Commissaris-generaal	4
1. Verzoeken om internationale bescherming in België	5
1.1. Sterke stijging van het aantal verzoekers	5
1.2. Hoog aantal volgende verzoeken	6
1.3. De belangrijkste herkomstlanden	7
1.4. Man-vrouwverhouding	9
1.5. Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV)	10
2. Bescherming in België	12
2.1. Stijging van het aantal beslissingen	12
2.2. Hogere beschermingsgraad	13
2.3. Beslissingen niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV)	18
2.4. Stijging van de werkvoorraad	19
3. Impact Covid op werking CGVS	21
4. Een nieuwe opvangcrisis	21
5. Focus op Afghanistan	22
6. Asiel in Europa	23
6.1. Het Europese asiel- en migratiebeleid	23
6.2. Hervestiging	24
7. Naar een volledig elektronisch dossier	25
8. Datamanagement op het CGVS	26
9. HRM: personeel en welzijn	28
10. Budget	29

Voorwoord van de Commissaris-generaal

Alle hens aan dek voor het wegwerken van de achterstand

We zijn ons er zeer goed van bewust dat het wegwerken van de achterstand in de behandeling van asielverzoeken uiterst belangrijk is.

De aanwezigheid van achterstand is immers uiterst problematisch. Dit betekent dat duizenden mensen te lang in onzekerheid moeten wachten op een beslissing of een oproeping voor een persoonlijk onderhoud. We weten dat dit voor velen zwaar is. Daarnaast zorgt het voor druk op de opvang. Het is nodig om meer plaatsen te creëren en het kan een tekort aan plaatsen in de opvang met zich meebrengen. De grote achterstand tast dan ook de geloofwaardigheid van het CGVS en de hele asielketen aan.

Het nemen van een beslissing binnen korte tijd – dus ook het wegwerken van de achterstand – beschouwen we als een even belangrijke doelstelling als de kwaliteit van de behandeling of het nemen van de juiste beslissing.

We doen er dan ook alles aan om die achterstand opnieuw weg te werken. Dat het CGVS hiertoe in staat is, hebben wij in het verleden meermaals aangetoond, bijvoorbeeld na de sterke stijging van het aantal asielverzoeken in 2015. Toen hebben wij de achterstand in een periode van twee jaar, van 2016 tot juli 2018, weggewerkt.

We beoogden dit na de stijging in 2018-2019 opnieuw in een periode van twee jaar te realiseren met het extra personeel dat in 2019 was toegekend. Maar vertraging in de werving van extra personeel en de COVID-context hebben dit plan doorkruist. Er zijn

vandaag heel wat factoren die het moeilijker maken de achterstand weg te werken. Het is belangrijk dat we die problemen onderkennen, niet om ze als een excuus te gebruiken, wel om ze te verhelpen en desondanks het vooropgestelde doel te realiseren.

Het CGVS heeft opnieuw extra middelen en personeel ontvangen. We hebben actieplannen opgezet om de output te maximaliseren. We zullen er alles aan doen om opnieuw de achterstand weg te werken in een periode van twee jaar, tegen eind 2024.

Het CGVS zal er alles aan doen om de output te maximaliseren om zo een bijdrage te leveren in het wegwerken van de achterstand voor de asielketen in zijn geheel. Maar om dit te realiseren, is het tevens nodig de ketenaanpak en het geïntegreerd beleid te versterken. Om zo misbruik van de asielprocedure aan te pakken en te voorkomen dat het aantal verzoeken blijft stijgen. Indien dit blijft stijgen, wordt het immers bijzonder moeilijk de achterstand in te halen.

Dirk Van den Bulck, Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

1. Verzoeken om internationale bescherming in België

1.1. Sterke stijging van het aantal verzoekers

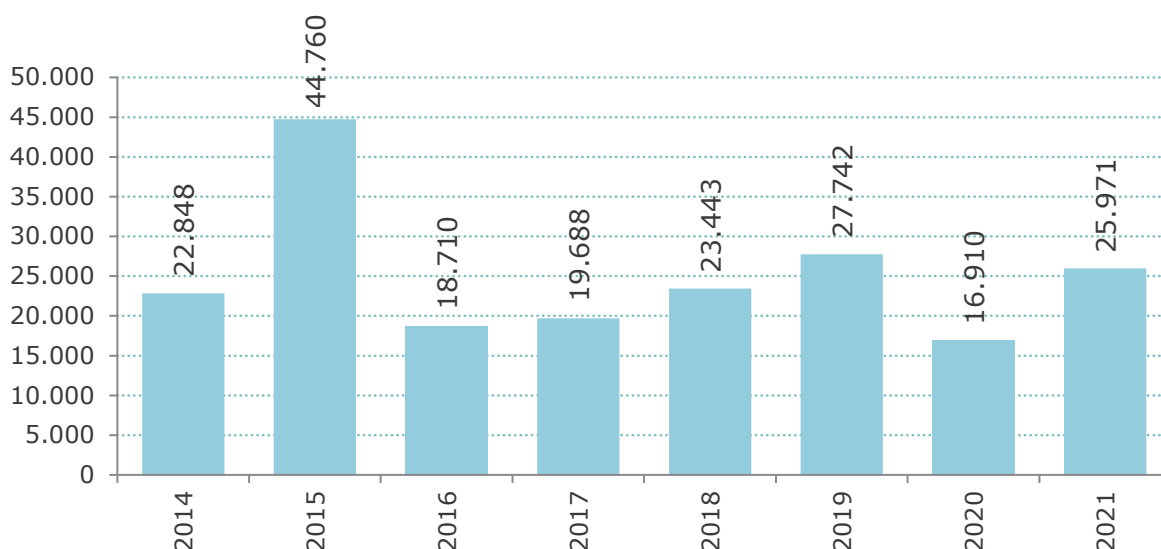
In 2021 dienden **25.971 personen een verzoek om internationale bescherming** in bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). 949 onder hen zijn in België aangekomen in het kader van hervestiging.

Dit aantal ligt heel wat hoger dan in 2020, toen 16.910 personen een verzoek indienden. Het betreft **een stijging van 53,6%**. Het aantal verzoekers was in 2021 bijna even hoog als in 2019 (pre-COVID periode) toen er 27.742 verzoekers werden geregistreerd.

Uit [data van Eurostat](#) blijkt dat in 2021 630.550 personen een verzoek om internationale bescherming indienden **in de EU+** (de 27 lidstaten van de EU aangevuld met Noorwegen, Zwitserland, IJsland en Liechtenstein). Dat is **een stijging van 33,5%** in vergelijking met 2020 (en een daling van 9,8% in vergelijking met 2019).

Niet alleen in ons land steeg het aantal verzoeken om internationale bescherming fors. Ook in onze buurlanden en Oostenrijk stelde men een sterke toename van het aantal verzoekers vast. In verschillende Scandinavische landen, voorheen populaire bestemmingslanden, is sprake van een lichte stijging (Noorwegen) tot zelfs een dalende tendens (Finland, Zweden). Een belangrijke factor in het stijgend aantal verzoekers is de **toename van de secundaire migratie binnen Europa** (voor zowel personen met een status van bescherming als personen zonder status). Het is duidelijk dat België samen met onze buurlanden en Oostenrijk meer in trek is dan andere EU-lidstaten.

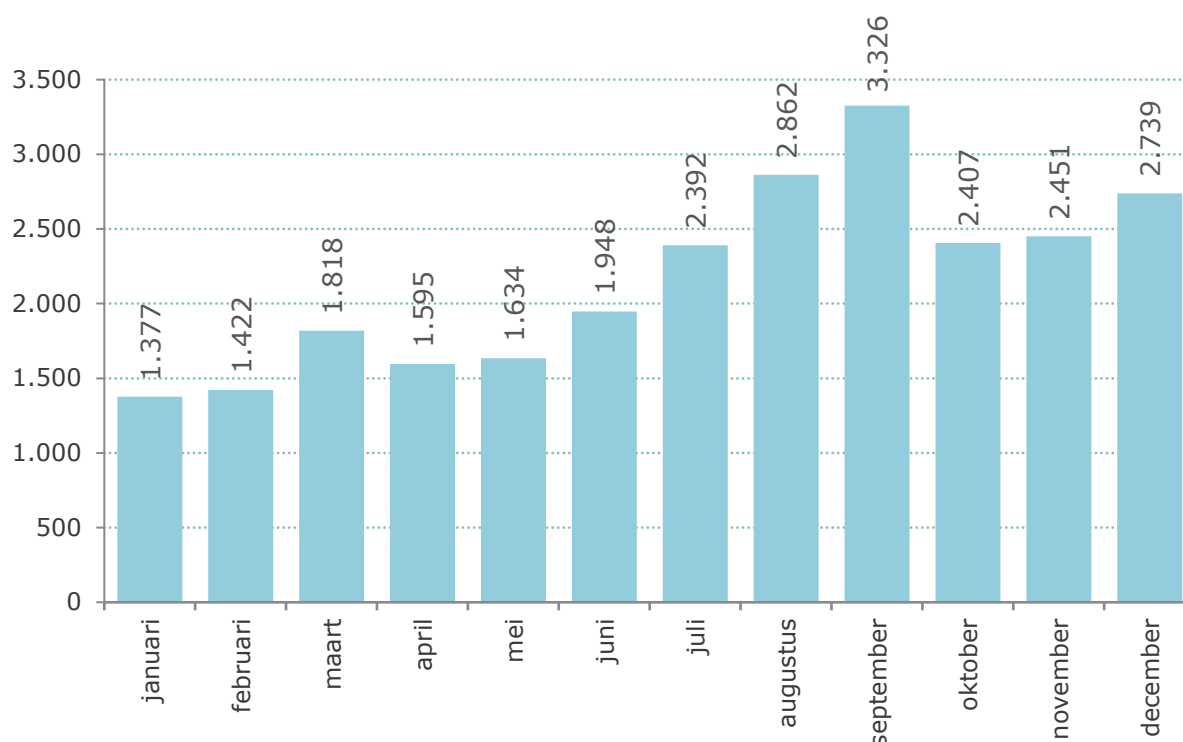
Grafiek 1: Evolutie van het aantal personen dat een verzoek om internationale bescherming indiende (zowel eerste als volgend verzoek) / 2014 > 2021 - bron Dienst Vreemdelingenzaken.

In 2021 werden **gemiddeld 2.164 verzoekers per maand** geregistreerd, tegen 1.409 in 2020 en 2.311 in 2019.

In januari en februari 2021 was het aantal verzoekers in België nog laag (1.377 en 1.422), daarna nam het aantal geleidelijk toe. Vanaf juli werd maandelijks de kaap van 2.000 verzoekers ruim overschreden. In september bereikte het aantal verzoekers een piek (3.326). Dit uitzonderlijke hoge aantal valt grotendeels te verklaren door de evacuatieoperatie Red Kite, waarbij veel personen uit Afghanistan naar België kwamen en een verzoek om internationale bescherming indienden. In diezelfde maand dienden daarenboven 237 personen die in het kader van hervestiging naar België kwamen, een verzoek in.

Grafiek 2: Maandelijks evolutie van het aantal personen dat een verzoek om internationale bescherming indiende (zowel eerste als volgend verzoek) / 2021 - bron Dienst Vreemdelingenzaken.

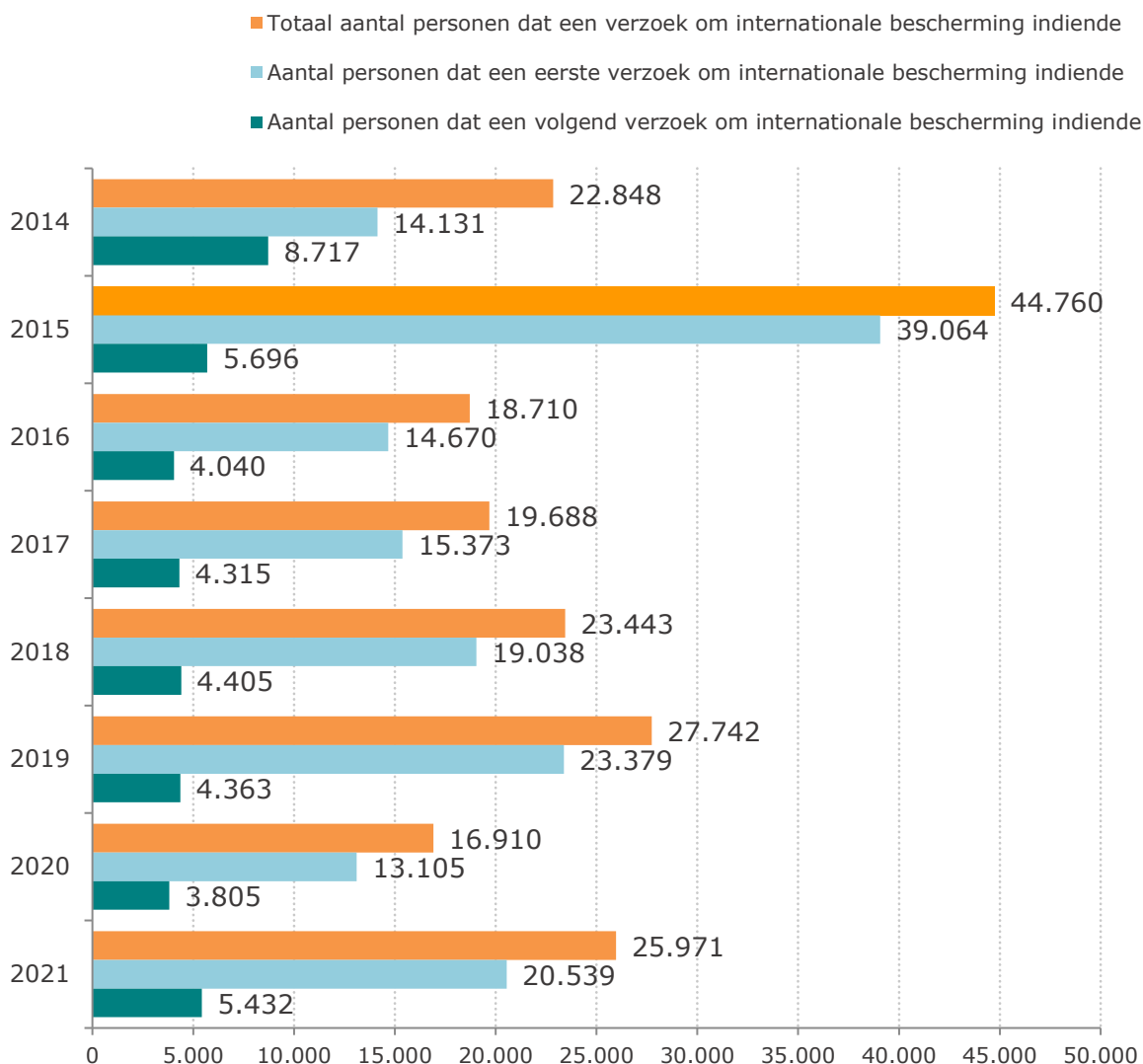

1.2. Hoog aantal volgende verzoeken

In 2021 dienden **5.432 personen een volgend verzoek** om internationale bescherming in. Procentueel is het aandeel van de volgende verzoeken t.o.v. het totaal aantal verzoeken licht gedaald met het jaar ervoor (20,9% in 2021 t.o.v. 22,5% in 2020) maar duidelijk gestegen ten opzichte van 2019 (15,7%). Voor bepaalde landen zoals El Salvador (55,7%), Irak (51,2%) en Kosovo (57,9%) werden zelfs meer volgende dan eerste verzoeken geregistreerd.

Grafiek 3: Evolutie van het aantal personen dat een eerste of een volgend verzoek om internationale bescherming indiende / 2014 > 2021 - bron Dienst Vreemdelingenzaken.

1.3. De belangrijkste herkomstlanden

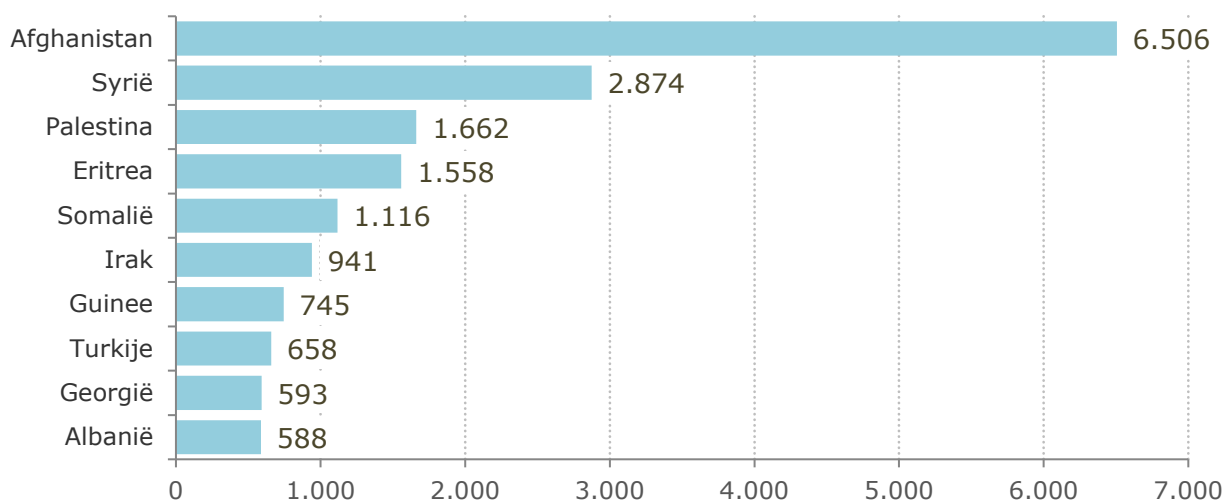
In 2021 waren de **belangrijkste herkomstlanden** van verzoekers om internationale bescherming **Afghanistan, Syrië, Palestina, Eritrea en Somalië**.

Afghanistan staat afgetekend op de eerste plaats, met 6.506 verzoekers in 2021, onder wie 1.352 met een volgend verzoek (20,8%). De ontwikkelingen afgelopen zomer in Afghanistan hadden duidelijk een impact op het aantal verzoekers uit Afghanistan. In augustus werden 948 verzoekers uit Afghanistan geregistreerd, voor vele personen betrof het een volgend verzoek (424 personen of 45%). In september dienden 1.121

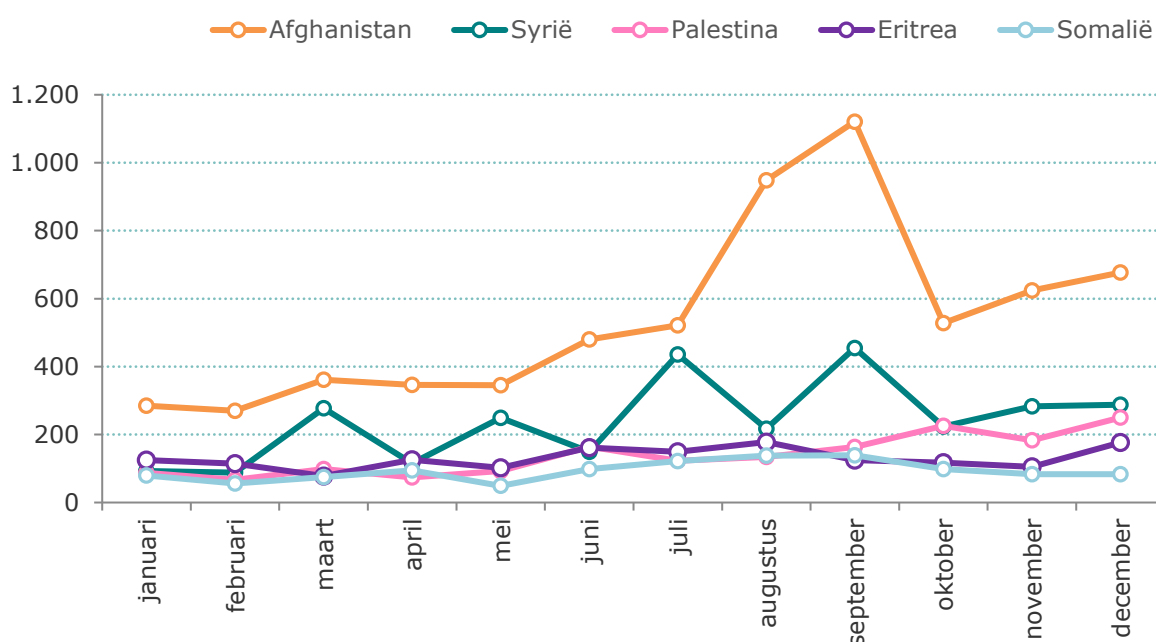
Afghanistan een verzoek in, voor 977 personen betrof het een eerste verzoek waarvan een groot deel via de evacuatieoperatie Red Kite overkwam.

Syrië staat op de tweede plaats met 2.874 verzoekers, van wie 906 personen in het kader van hervestiging zijn overgekomen. **Palestina** volgt als derde, met 1.662 verzoekers, van wie 463 personen een volgend verzoek indienden (27,9%). Op de vierde plaats staat **Eritrea** (1.558 verzoekers) gevolgd door **Somalië** (1.116 verzoekers).

Grafiek 4: Top 10 herkomstlanden aantal verzoekers om internationale bescherming (zowel eerste als volgende verzoek) / 2021 - bron Dienst Vreemdelingenzaken.

Grafiek 5: Top 5 herkomstlanden: maandelijkse evolutie aantal verzoekers om internationale bescherming / 2021 - bron Dienst Vreemdelingenzaken.

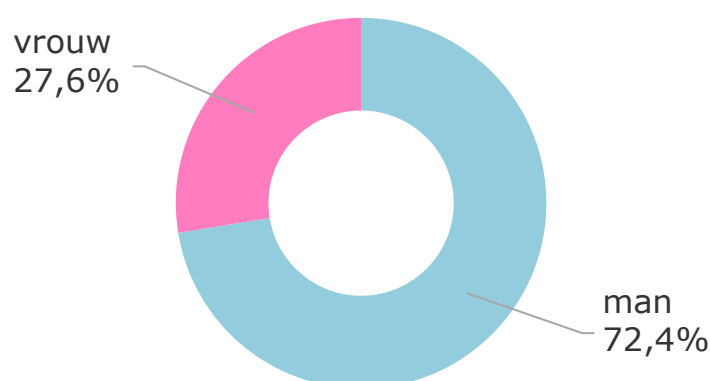

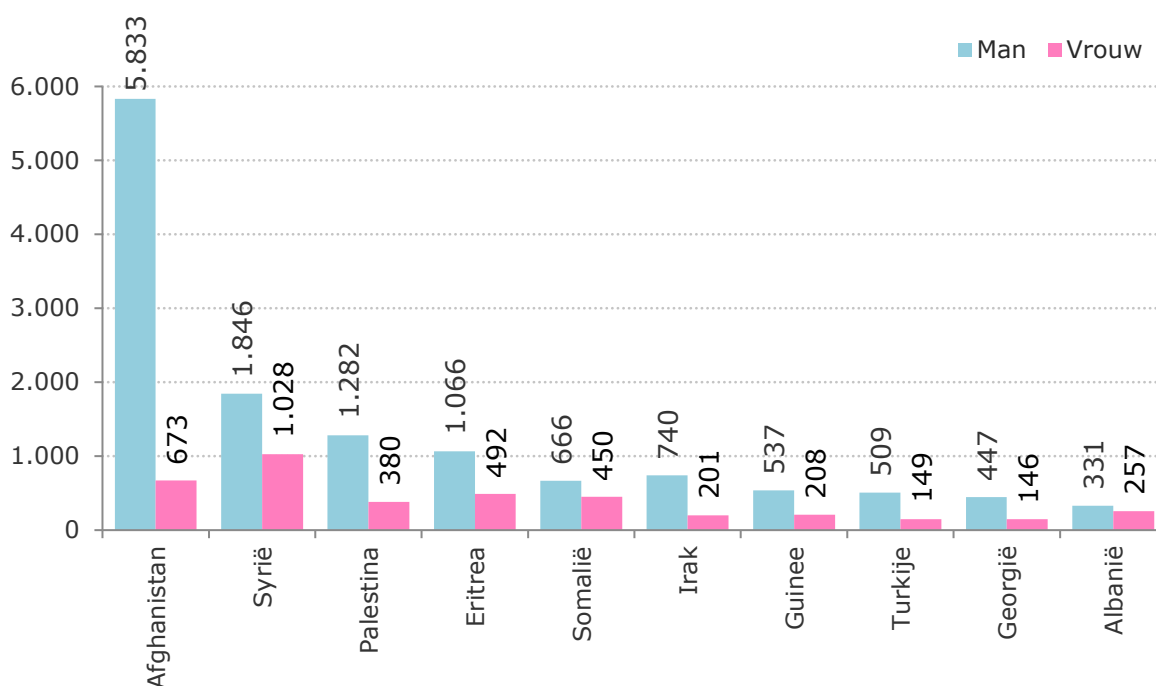
1.4. Man-vrouwverhouding

In 2021 waren **72,4%** procent van de verzoekers **mannen** t.o.v. **27,6% vrouwen**. Bij Afghanen was het aandeel mannelijke verzoekers opvallend hoog (89,7%). Ook voor Irak (78,6%), Turkije (77,4%) en Palestina (77,1%) was het aandeel mannelijke verzoekers beduidend hoger dan het gemiddelde. Voor andere landen was er meer evenwicht (Albanië 56,3 %; Somalië 59,7% en Syrië 64,2%).

Grafiek 6: Verhouding man-vrouw verzoekers om internationale bescherming / 2021 - bron Dienst Vreemdelingenzaken.

Grafiek 7: Top 10 herkomstlanden: verhouding man-vrouw / 2021 - bron Dienst Vreemdelingenzaken.

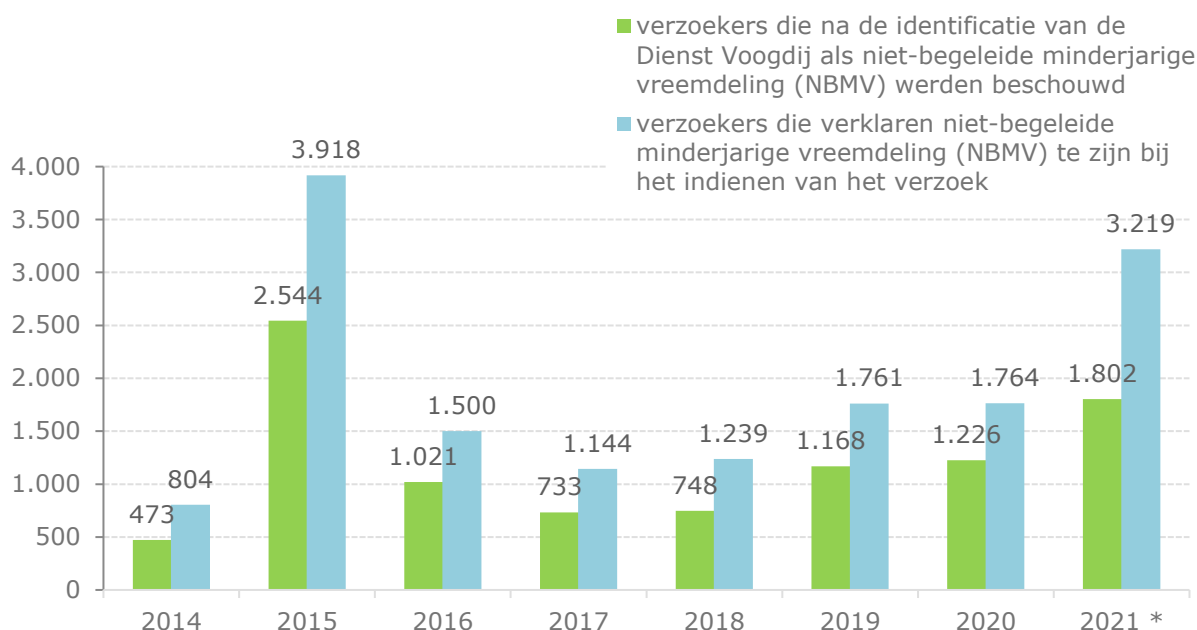
1.5. Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV)

In 2021 registreerde de DVZ **3.219 verzoekers** om internationale bescherming die verklaarden **niet-begeleide minderjarige vreemdeling** (NBMV) te zijn. Na identificatie door de dienst Voogdij van de FOD justitie waarbij in geval van twijfel over hun leeftijd een test voor leeftijdsbepaling wordt georganiseerd, werden 1.802 personen onder hen als effectief minderjarig beschouwd. (In 2020 waren er 1.764 'verklaarde niet-begeleide minderjarigen' en 1.226 'effectieve niet begeleide-minderjarigen').

Driekwart van de verklaarde NBMV komt uit Afghanistan

Uit de [cijfers van Eurostat](#) blijkt dat België in absolute cijfers na Oostenrijk en Duitsland het hoogste aantal verklaarde NBMV telt. Opvallend is dat 95,8% van de verklaarde NBMV in België jongens zijn. 75,7% van de verklaarde NBMV zijn Afghanen. Eén van de redenen waarom België een erg populaire bestemmingsland is voor vele Afghaanse jongeren is dat er hier reeds een grote Afghaanse gemeenschap aanwezig is. Mensen volgen vaak familie en vrienden. Daarnaast blijkt ook het Vlaamse groeipakket erg gekend te zijn onder Afghaanse jongeren. De bedragen van deze jaarlijkse schooltoelage zijn vele malen hoger dan het jaarinkomen van een gemiddeld Afghaans gezin.

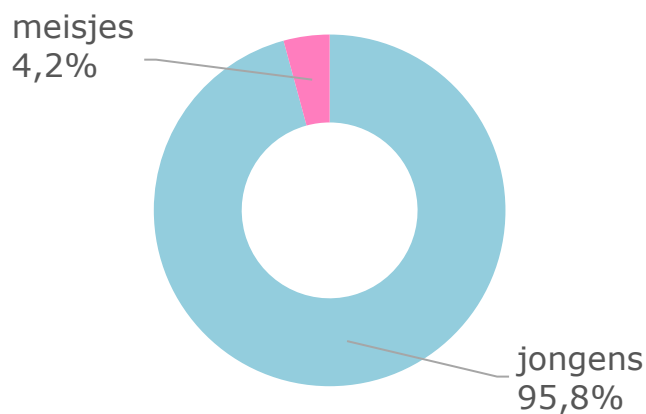
Grafiek 8: Evolutie van het aantal verzoekers om internationale bescherming van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen / 2014 > 2021 - bron Dienst Vreemdelingenzaken.

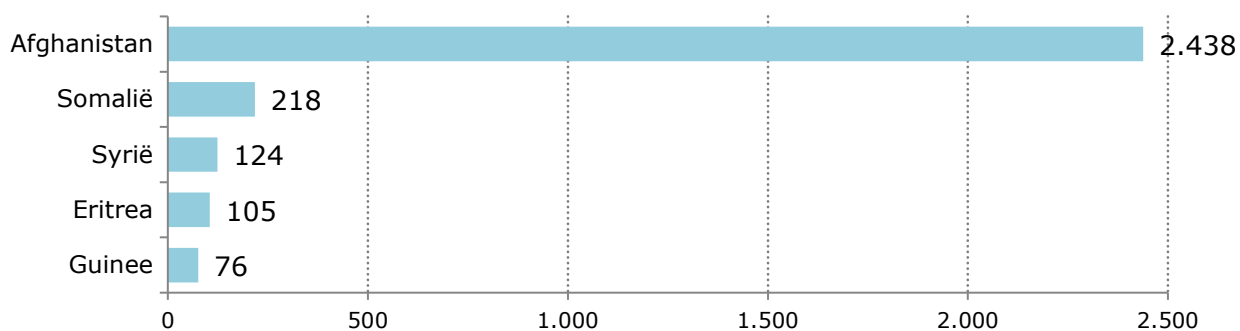
*Situatie begin maart 2022. De Dienst Vreemdelingenzaken past dit cijfer aan naargelang de resultaten van de identificatie (leeftijdsbepaling) door de Dienst Voogdij.

Grafiek 9: Verhouding jongens-meisjes bij verzoekers die verklaren niet-begeleide minderjarige vreemdeling te zijn (NBMV) bij het indienen van het verzoek / 2021 - bron Dienst Vreemdelingenzaken.

Grafiek 10: Top 5 herkomstlanden van verzoekers die verklaren niet-begeleide minderjarige vreemdeling te zijn (NBMV) bij het indienen van het verzoek / 2021 - bron Dienst Vreemdelingenzaken.

2. Bescherming in België

2.1. Stijging van het aantal beslissingen

In 2021 nam het CGVS **18.513** beslissingen voor **23.248** personen. Dit is een **stijging met 29,7%** ten opzichte van vorig jaar.

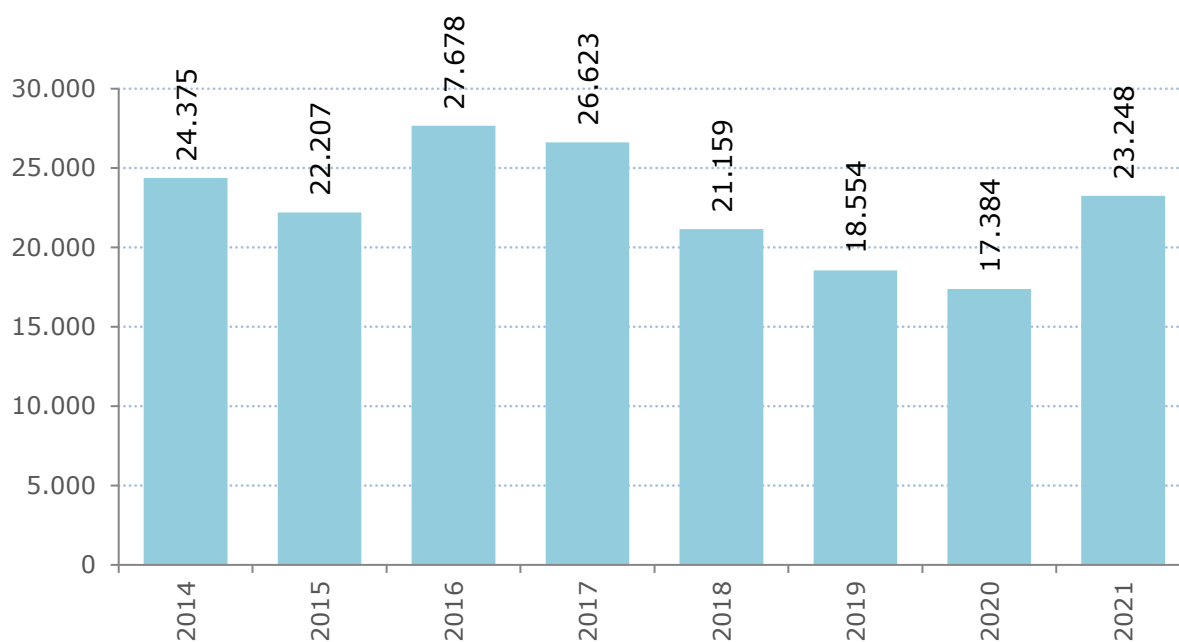
In 2021 kende het CGVS in 6.759 dossiers (goed voor 9.222 personen) de status van erkend vluchteling toe. In 769 dossiers (goed voor 871 personen) werd de status van subsidiaire bescherming toegekend.

Tabel 1: Beslissingen CGVS (personen en dossiers) / 2021 - bron CGVS.

Beslissingen	Aantal personen	%	Aantal dossiers	%
Erkenning van de vluchtelingenstatus	9.222	39,7%	6.759	36,5%
Toekenning van de subsidiaire bescherming	871	3,7%	769	4,2%
Ontvankelijk verzoek	1.123	4,8%	992	5,4%
Niet-ontvankelijk verzoek	5.169	22,2%	4.405	23,8%
Verzoek kennelijk ongegrond	607	2,6%	443	2,4%
Weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire bescherming	4.903	21,1%	3.978	21,5%
Uitsluiting van de vluchtelingenstatus en/of uitsluiting van de subsidiaire bescherming	227	1,0%	196	1,1%
Beëindiging van de behandeling van het verzoek	911	3,9%	771	4,2%
Intrekking van de vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming	136	0,6%	123	0,7%
Opheffing van de vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming	79	0,3%	77	0,4%
Totaal	23.248	100,0%	18.513	100,0%

Grafiek 11: Evolutie van het aantal beslissingen CGVS (personen) / 2014 > 2021 - bron CGVS.

2.2. Hogere beschermingsgraad

De beschermingsgraad bedroeg in 2021 **43,5 %**. In 39% van de gevallen betrof het een erkenning van de vluchtelingenstatus en in 4,5% van de gevallen betrof het een toekenning van de status van de subsidiaire bescherming. De beschermingsgraad in 2021 lag opmerkelijk hoger dan in 2020 (43,5% t.o.v. 34,1%). De voornaamste redenen hiervoor zijn:

- het aantal personen dat geregistreerd werd in het kader van hervestiging (949 personen in 2021 t.o.v. 176 personen in 2020). Omdat hun verzoek al volledig onderzocht werd voor vertrek en een positief advies over de nood aan internationale bescherming werd gegeven, kent het CGVS in het algemeen bij aankomst in België de vluchtelingenstatus zonder verder onderzoek toe;
- daarnaast waren er acties waarbij veel beslissingen werden genomen voor UNRWA Palestijnen en verzoekers uit Eritrea en Burundi die in vele gevallen een status van bescherming kregen.
- door de [tijdelijke gedeeltelijke opschorting voor de betekening van beslissingen voor verzoekers uit Afghanistan](#), die midden augustus in voege ging, werden er voor Afghanistan vanaf dan haast enkel beslissingen van erkenning van de status van vluchteling genomen.

Daarnaast bleef het aantal **niet-ontvankelijkheidsbeslissingen**, (voornamelijk voor volgende verzoeken en voor verzoeken van personen die reeds een beschermingsstatus in een andere lidstaat hebben) **opvallend hoog**. Hun aandeel bedroeg in 2021 23,8% t.o.v. alle beslissingen. In 2020 was dit ook al 26,3%. Deze dossiers dienen prioritair te worden

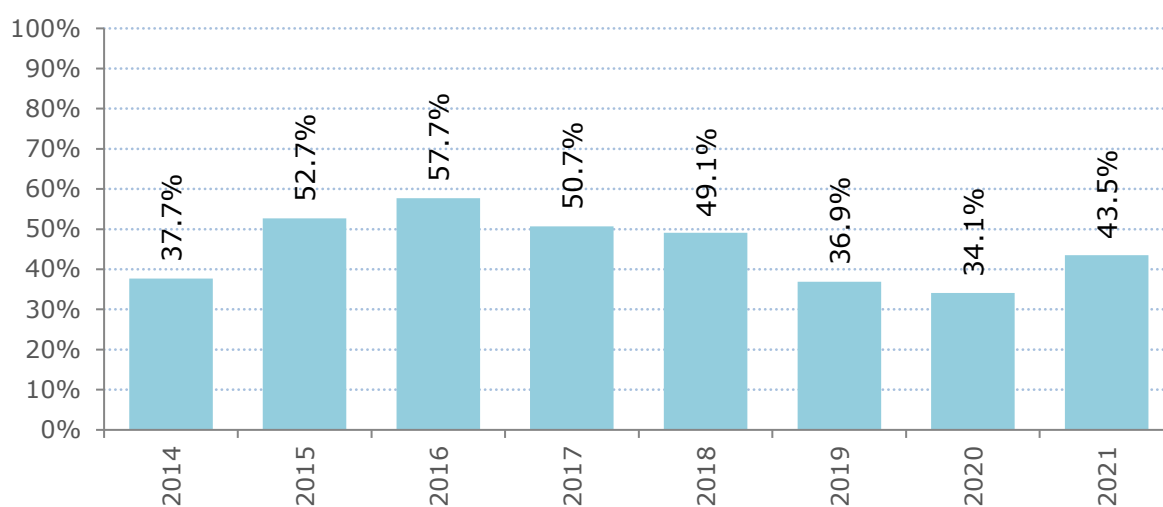
behandeld. Wanneer we de niet-ontvankelijkheidsbeslissingen buiten beschouwing zouden laten, is de beschermingsgraad **58,3%**.

Dit verschil komt ook tot uiting als we de beschermingsgraad van een aantal landen nader bekijken.

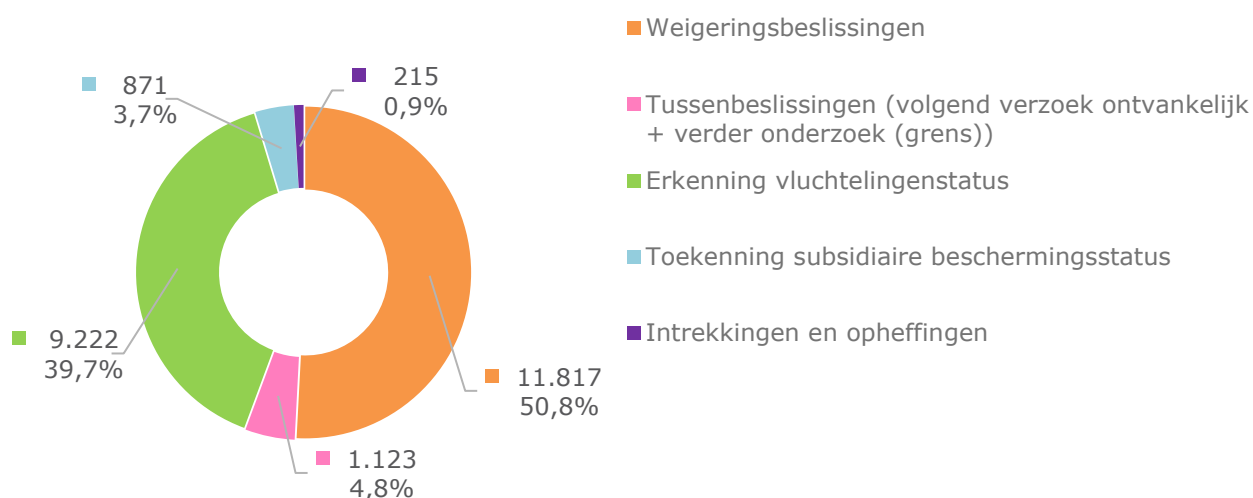
Voor Afghanistan en Syrië bedroeg de beschermingsgraad respectievelijk 46,3% en 77%. Maar voor de beslissingen ten gronde (zonder de beslissingen van niet-ontvankelijkheid mee te tellen) zijn deze respectievelijk 75,8% en 96,5%.

Dit betekent dat veel verzoekers nog steeds bescherming nodig hebben.

Grafiek 12: Evolutie van de beschermingsgraad CGVS (dossiers) / 2014 > 2021 - bron CGVS.

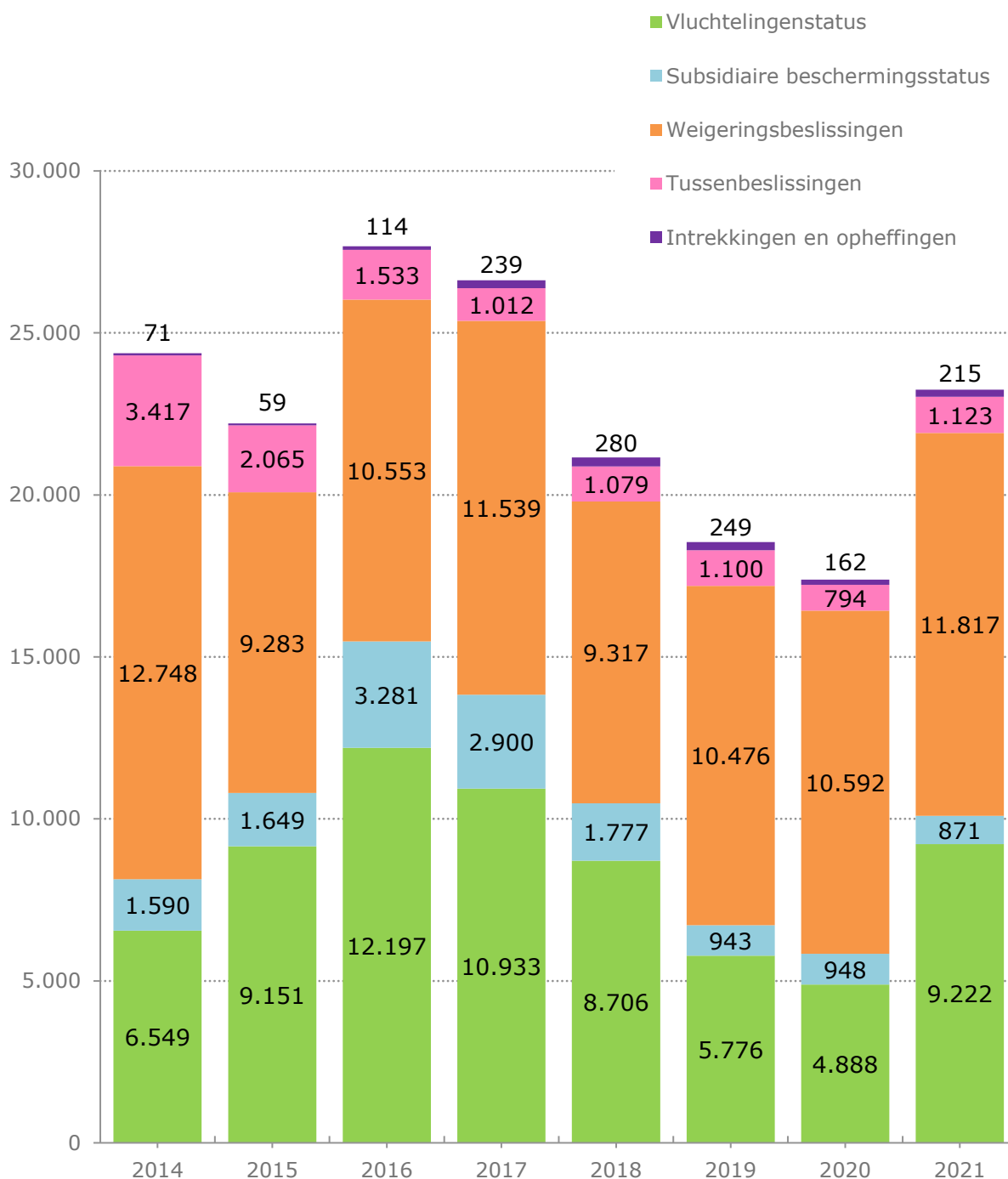

Grafiek 13: Type beslissingen CGVS (personen) / 2021 - bron CGVS.

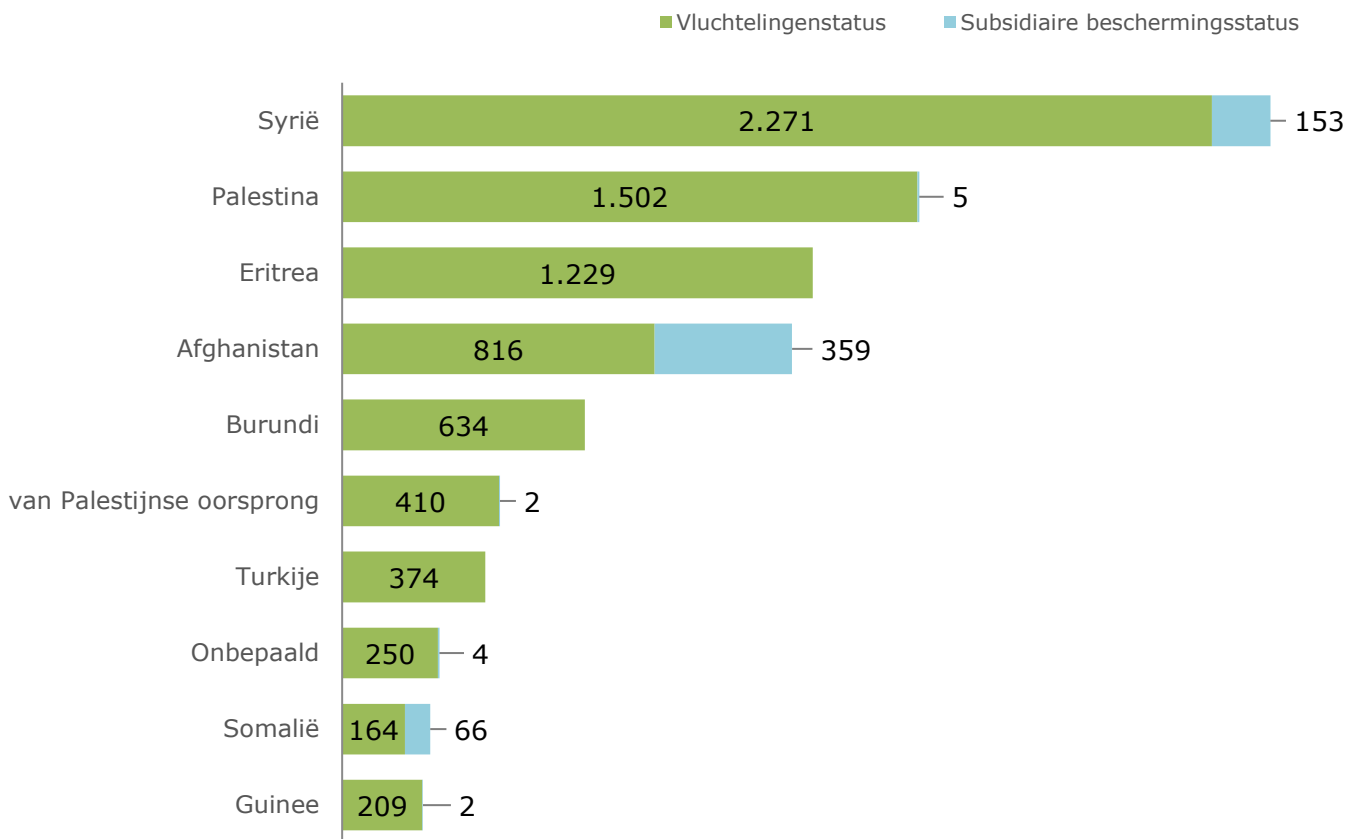

Grafiek 14: Evolutie van het type beslissingen van het CGVS (personen) / 2014 > 2021 - bron CGVS.

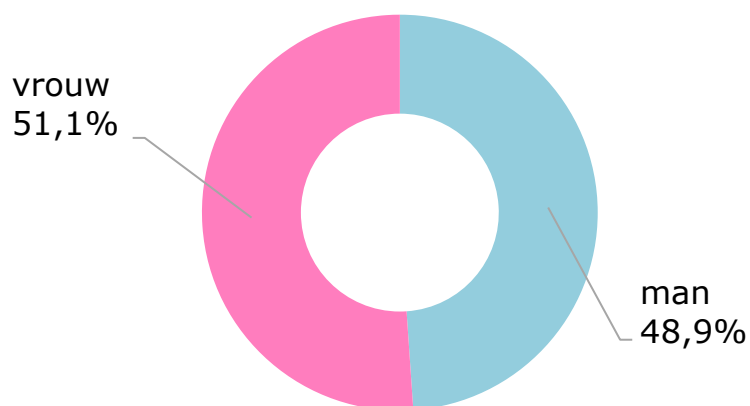

Het hoogste aantal statussen van erkend vluchteling werd in 2021 toegekend aan Syriërs, Palestijnen, Eritreeërs, Afghanen en Burundezen. Het hoogste aantal statussen van subsidiare bescherming werd in 2021 toegekend aan Afghanen, Syriërs, Jemenieten (135 personen), Somaliërs en Salvadoranen (47 personen).

Grafiek 15: Top 10 herkomstlanden beide beschermingsstatussen CGVS (personen) / 2021 - bron CGVS.

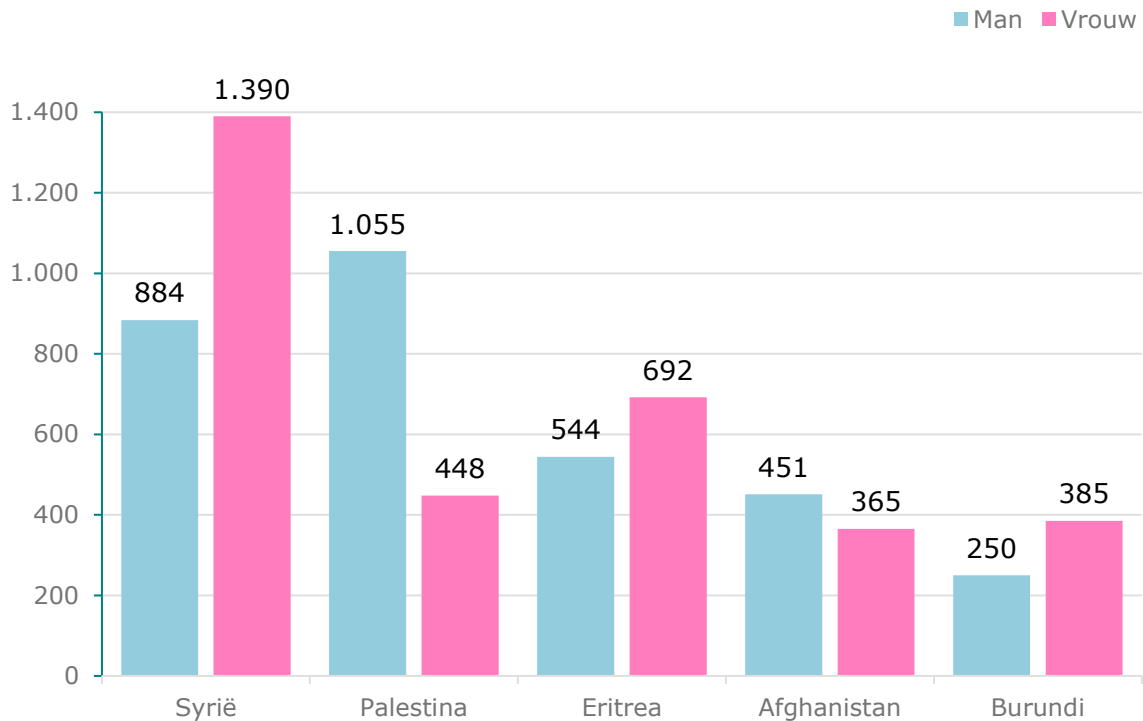

Grafiek 16: Verhouding man-vrouw voor de erkenning van de vluchtelingenstatus / 2021 - bron CGVS.

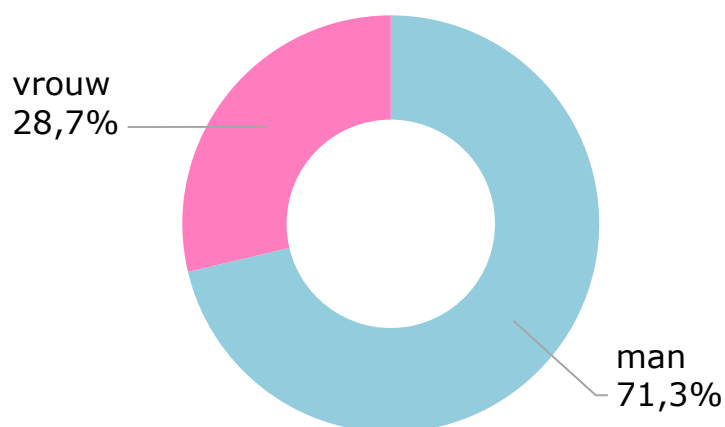

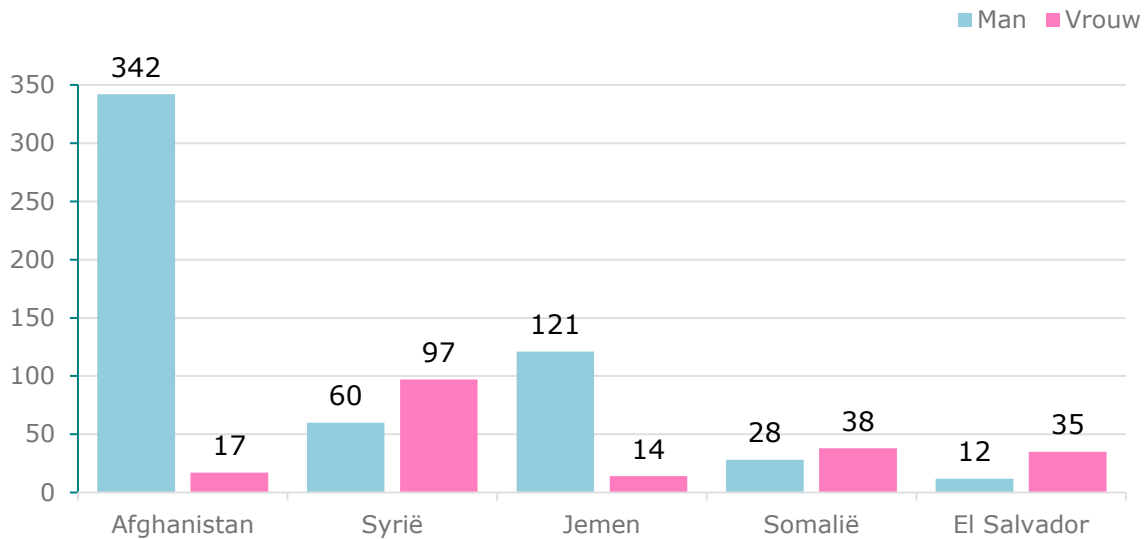
Grafiek 17: Verhouding man-vrouw voor de top-5 herkomstlanden voor de erkenning van de vluchtelingenstatus / 2021 - bron CGVS.

Grafiek 18: Verhouding man-vrouw voor de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus / 2021 - bron CGVS.

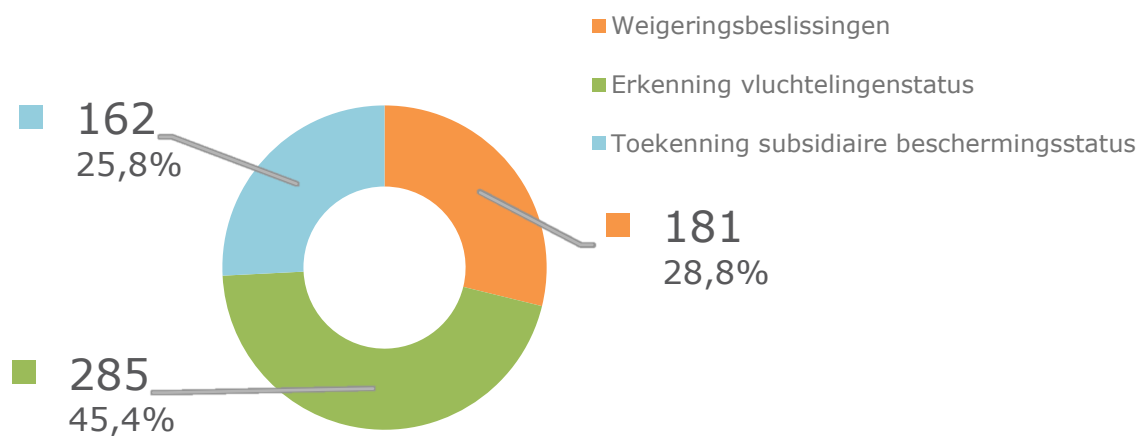
Grafiek 19: Verhouding man-vrouw voor de top-5 toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus / 2021 - bron CGVS.

2.3. Beslissingen niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV)

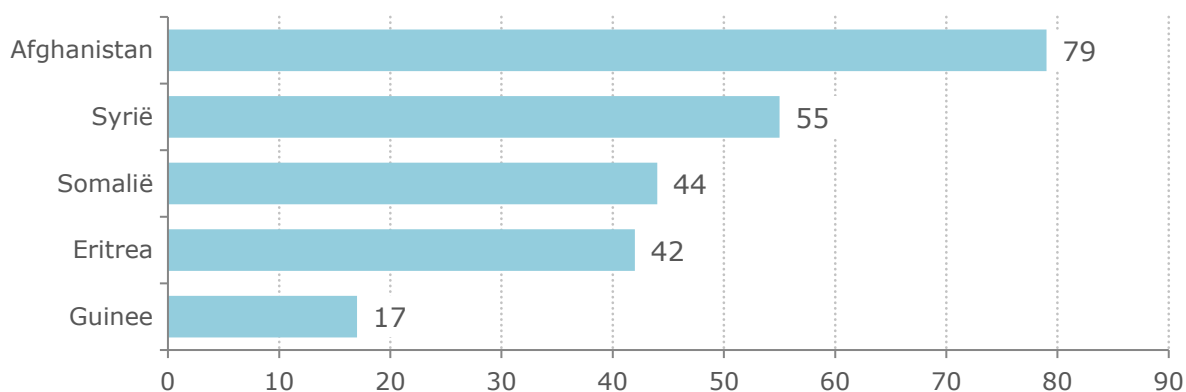
In 2021 nam het CGVS 628 eindbeslissingen voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die nog minderjarig waren op het moment van de beslissing. Het hoogste aantal statussen van erkend vluchteling en van subsidiair beschermd voor deze groep werd in 2021 toegekend aan Afghanen, Syriërs en Somaliërs.

Grafiek 20: Eindbeslissingen niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die nog minderjarig waren op het moment van de beslissing / 2021 - bron CGVS.

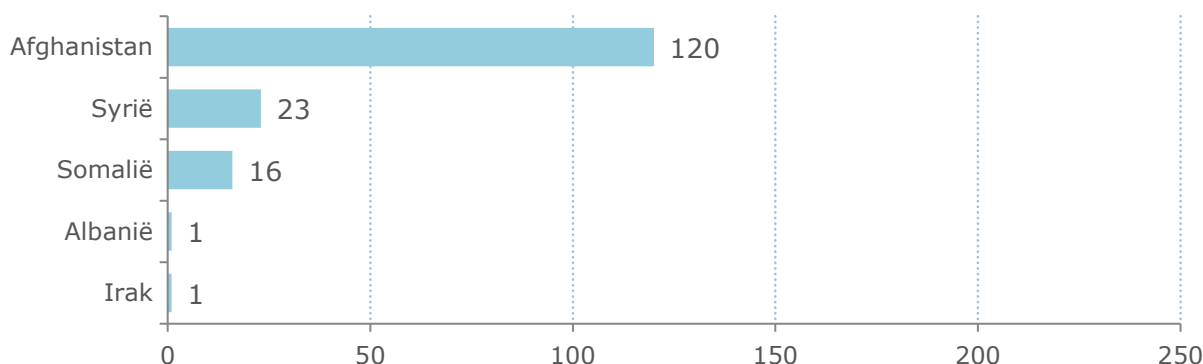

Grafiek 21: Top 5 herkomstlanden erkenningen van de vluchtelingenstatus van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die nog minderjarig waren op het moment van de beslissing / 2021 - bron CGVS.

Grafiek 22: Top 5 herkomstlanden toekenningen subsidiaire beschermingsstatus van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die nog minderjarig waren op het moment van de beslissing / 2021 - bron CGVS.

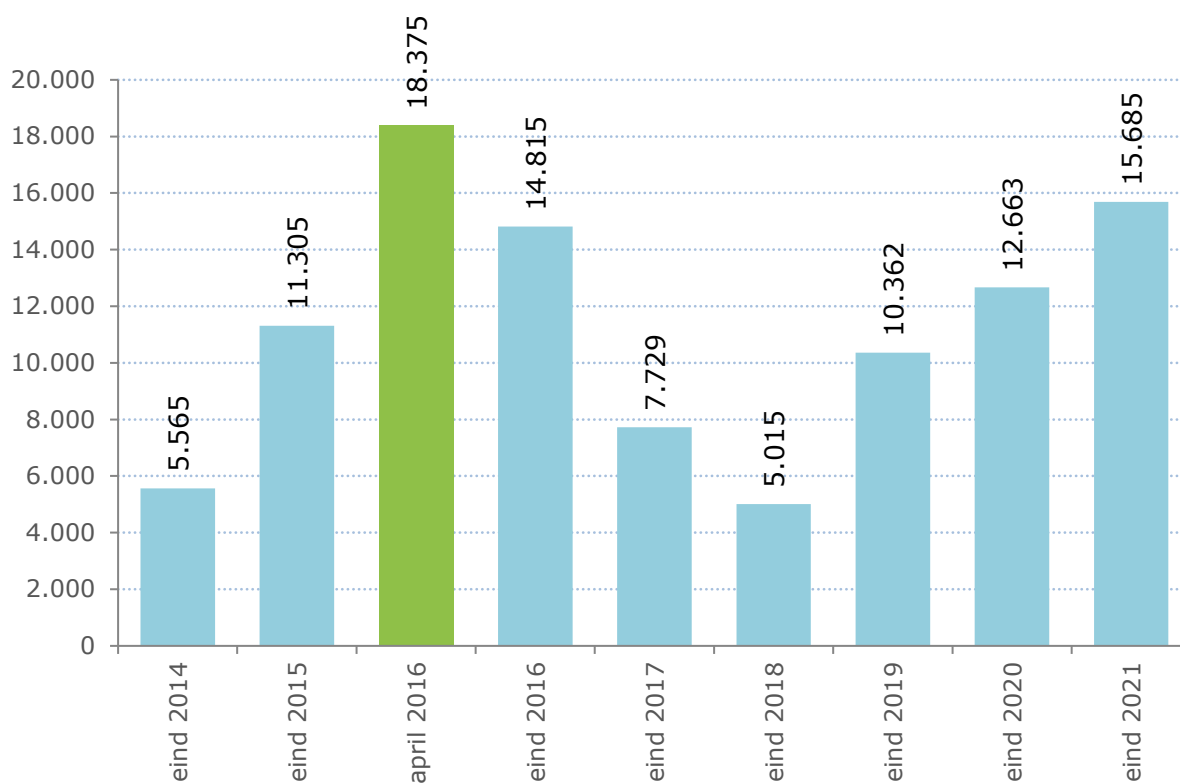
2.4. Stijging van de werkvoorraad

Ondanks een hoger aantal beslissingen in 2021 is door de sterk verhoogde instroom de werkreserve (het aantal dossiers waarvoor het CGVS nog een beslissing moet nemen) gestegen tot **15.685** dossiers (18.835 personen). 11.485 van deze dossiers kunnen we als achterstand beschouwen en 4.200 dossiers als een normale werkreserve. De werkvoorraad liep vooral in het begin van het jaar op door het hoge aantal dossiers dat door de DVZ aan het CGVS werd overgemaakt. Sinds maart is de werkvoorraad ongeveer op hetzelfde peil gebleven en is de achterstand niet meer toegenomen.

Volgende factoren hadden een negatieve invloed op het aantal beslissingen dat het CGVS heeft kunnen nemen in 2021:

- een [tijdelijke gedeeltelijke opschorting van de betekening van beslissingen voor verzoekers uit Afghanistan](#);
- de COVID-context. Die context heeft een niet te onderschatten impact gehad op de dossierbehandeling. Zo konden in 2021 slechts 14.888 van de in totaal 18.371 geplande persoonlijke onderhoudsdoorgangen plaatsvinden. Een belangrijk deel van de persoonlijke onderhoudsdoorgangen werd geannuleerd wegens ziekte of quarantaine van zowel medewerkers, verzoekers als tolken.

Grafiek 23: Evolutie van de werkvoorraad CGVS (dossiers) / 2014 > 2021 - bron CGVS.

3. Impact Covid op werking CGVS

Ook in 2021 bleef de Covid-pandemie een invloed hebben op de werking van het CGVS. Alle maatregelen die in 2020 opgelegd werden, bleven van kracht:

- Organisatie van gehoren met plexiwanden en afstand tussen de aanwezigen
- Oproepingen op gespreide tijdstippen
- Beperking van de duur van een gehoor tot 4 uur
- CO2-meters in alle gehoorlokalen en vergaderzalen
- Mondmaskerplicht in het volledige gebouw
- Maximale toepassing van telewerk

Door de strenge isolatie- en quarantainemaatregelen waren er beduidend meer annulaties van gehoren.

4. Een nieuwe opvangcrisis

Het aantal asiolverzoeken is in 2021 opnieuw sterk toegenomen. Met tot gevolg een achterstand in de behandeling van de asioldossiers bij de DVZ, het CGVS en de RvV en in sommige periodes een tekort aan plaatsen voor de opvang. Het asielsysteem staat onder druk.

Het CGVS is zich sterk bewust van de absolute noodzaak om de achterstand weg te werken. Om die reden doet het al het mogelijke zo veel mogelijk beslissingen te nemen.

Sinds 2019 werd het CGVS versterkt met extra middelen en extra personeel. Dit heeft al geleid tot een verhoging van het aantal beslissingen, maar minder dan voorzien. Dit heeft te maken met diverse factoren, waaronder meer verloop van personeel en vooral de bijzondere COVID-context. De COVID-context heeft een niet te onderschatten gehad op de vorming van de nieuwe medewerkers, de organisatie van het werk en de dynamiek onder medewerkers.

Eind 2021 en begin 2022 is het CGVS opnieuw versterkt met extra attachés voor de dossierbehandeling. Er werden bijkomende actieplannen uitgewerkt om het aantal beslissingen te verhogen. De opvolging van de actieplannen werd versterkt. Met het wegvallen van de coronamaatregelen is het mogelijk de procedure opnieuw efficiënter te organiseren en rekenen wij op een versterking van de dynamiek binnen het CGVS.

Het CGVS stelt voorop de achterstand opnieuw weg te werken in de periode 2022-2024, voor eind 2024.

5. Focus op Afghanistan

In 2021 is de situatie in Afghanistan op zeer korte tijd zeer sterk gewijzigd. Niemand had de snelle opmars van de taliban en het neerleggen van de wapens door de vorige regering voorzien. De VS en zijn bondgenoten hebben na de machtsovername een nooit geziene evacuatieactie georganiseerd van Afghanen die voor de buitenlandse troepen gewerkt hadden of die vervolging riskeerden. Zo hebben nog vele Afghanen met een risico op vervolging onder de taliban het land kunnen verlaten. Maar velen zijn niet kunnen vertrekken, onder hen ook nog velen die vervolging riskeerden.

De situatie in Afghanistan is problematisch. Dit is al jaren zo, ook onder de regering die gesteund werd door de VS en zijn bondgenoten. Met de machtsovername door de taliban is de situatie er niet beter op geworden. Dit geldt in het bijzonder voor de vele personen die vervolging riskeren. Met de machtsovername is ook de veiligheidssituatie fundamenteel gewijzigd, doordat de gevechten tussen de troepen van de vorige regering en de taliban opgehouden zijn.

Na de machtsovername in augustus 2021 heeft het CGVS zoals in de meeste andere EU-landen beslist tot een beperkte, tijdelijke opschorting van het nemen van beslissingen. Er was te weinig informatie voorhanden om de veiligheidssituatie of het risico voor een aantal profielen te beoordelen. Maar voor vele personen of profielen was het duidelijk dat er een reëel risico bij terugkeer aanwezig zou zijn. Voor hen gold de beslissingsstop niet: zij werden erkend als vluchteling.

In maart 2022 werd de beslissingsstop opgeheven. Het CGVS was van oordeel dat er opnieuw voldoende informatie is om alle dossiers te beoordelen. Vele Afghanen komen in aanmerking voor de vluchtelingenstatus. Maar niet elke Afghaan loopt een reëel risico bij terugkeer op bescherming. Dat het regime van de taliban uiterst problematisch is, betekent niet dat elke Afghaan vervolging riskeert.

Zoals voor alle landen van herkomst beoordeelt het CGVS de situatie in Afghanistan met de vereiste omzichtigheid in perspectief van de definities van vluchteling en subsidiaire bescherming. Indien er een nood aan bescherming bestaat, wordt een status van internationale bescherming toegekend. Het CGVS beschouwt dit als zijn missie. Als de voorwaarden voor toekenning van die status niet vervuld zijn, neemt het CGVS een weigeringsbeslissing.

6. Asiel in Europa

6.1. Het Europese asiel- en migratiebeleid

Moeizame onderhandelingen

De publicatie van het EU Pact inzake Migratie en Asiel toonde hoge ambities inzake het Europees migratie- en asielbeheer. De voorstellen werden zowel op politiek als technisch niveau verder besproken, maar tot op heden zijn de lidstaten er niet in geslaagd hierover overeenstemming te bereiken.

Voorop het vlak van het interne EU asiel- en migratiesysteem blijft het uiterst moeilijk om een evenwicht te vinden tussen de solidariteits- en verantwoordelijkheidsprincipes. De verschillende EU-voorzitterschappen laveren tussen deze valkuilen. Ze trachten stap voor stap nieuwe invalshoeken aan te reiken en benadrukken de noodzaak van een Europese aanpak. Maar het blijkt bijzonder moeilijk voor vele lidstaten om over hun eigen schaduw heen te springen.

Bij gebrek aan vooruitgang op de interne dimensie, lag in 2021 de focus meer op de externe dimensie: het versterken van partnerschappen met derde landen om beter samen te werken op het vlak van migratie. Hoewel dit een belangrijk en noodzakelijk aspect is, vergeten sommigen dat het Europees asiel- en migratiebeleid omwille van juridische, praktische en politieke obstakels niet geëxternaliseerd kan worden. Interne hervormingen blijven noodzakelijk.

Een lichtpunt in 2021 is de overeenstemming over het dossier van het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA), zodat de EU alvast kan beschikken over meer operationele slagkracht.

Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) gaat van start

Op 19 januari 2022 is het EUAA officieel van start gegaan. Het agentschap bouwt verder op het mandaat van het Europees asielondersteuningsbureau (EASO), en is op heel wat gebieden versterkt. Het EUAA wordt verder uitgebouwd tot een expertisecentrum op het vlak van asiel. Het moet mee zorgen voor kwaliteitsvolle en meer uniforme asielprocedures in de lidstaten en een ruimere operationele en technische ondersteuning aanbieden, niet alleen aan lidstaten die te kampen hebben met een verhoogde migratiedruk, maar ook aan lidstaten die hun systeem wensen te versterken.

Het CGVS heeft steeds een actieve rol opgenomen binnen EASO en zal ook het EUAA op talrijke domeinen ondersteunen.

Problematische situaties aan de grenzen

De migratiecrisis van 2015-16 toonde eens te meer aan dat een aanpak van de ongecontroleerde irreguliere migratie onmisbaar is in een effectief Europees asiel- en migratiesysteem. De EU ontwikkelde verschillende initiatieven zoals de versterking van het mandaat van het Europees grens-en kustwachtagentschap (Frontex) en het voorstel voor een screeningsprocedure aan de grenzen. Respect voor het recht op asiel en voor de fundamentele rechten en vrijheden blijven daarbij cruciaal.

Maar ook in 2021 stellen we vast dat verschillende EU-lidstaten deze principes niet ten volle respecteren. Talrijke getuigenissen en rapporten tonen de toepassing van *push-backs* aan de EU-buitengrenzen aan.

De praktijk toont aan dat meer en meer lidstaten hun eigen weg gaan, net omdat er voor bepaalde aspecten een onvoldoende uitgewerkt Europees kader bestaat.

Ondertussen worden de EU en haar lidstaten verder geconfronteerd met de immer evoluerende migratiecontext, en dienen nieuwe crisissen zich regelmatig aan (Wit-Rusland, Afghanistan, Oekraïne). De realisatie van een effectief Europees asiel- en migratiesysteem blijft meer dan ooit noodzakelijk.

6.2. Hervestiging

België had in het kader van een EU-hervestigingsregeling voor de periode 2018-2021 het engagement om 2.758 vluchtelingen te hervestigen. Door een onderbreking van het programma van ongeveer één jaar in de periode 2019-2020 als gevolg van een gebrek aan opvangplaatsen in België moest een inhaalbeweging worden ingezet. In december 2020 organiseerde het CGVS na een lange onderbreking opnieuw een selectiemissie, voor Syrische vluchtelingen in Turkije. In de eerste helft van 2021 volgden het aantal selectiemissies elkaar snel op. Er waren selectiemissies voor Syrische vluchtelingen die verblijven in Turkije, Libanon, Jordanië en Egypte. In Egypte werden ook vluchtelingen uit een aantal Afrikaanse landen geselecteerd. Er was ook een selectiemissie voor Congolese vluchtelingen die verblijven in Rwanda. Alle interviews gebeurden als gevolg van de COVID-pandemie via videoconferentie.

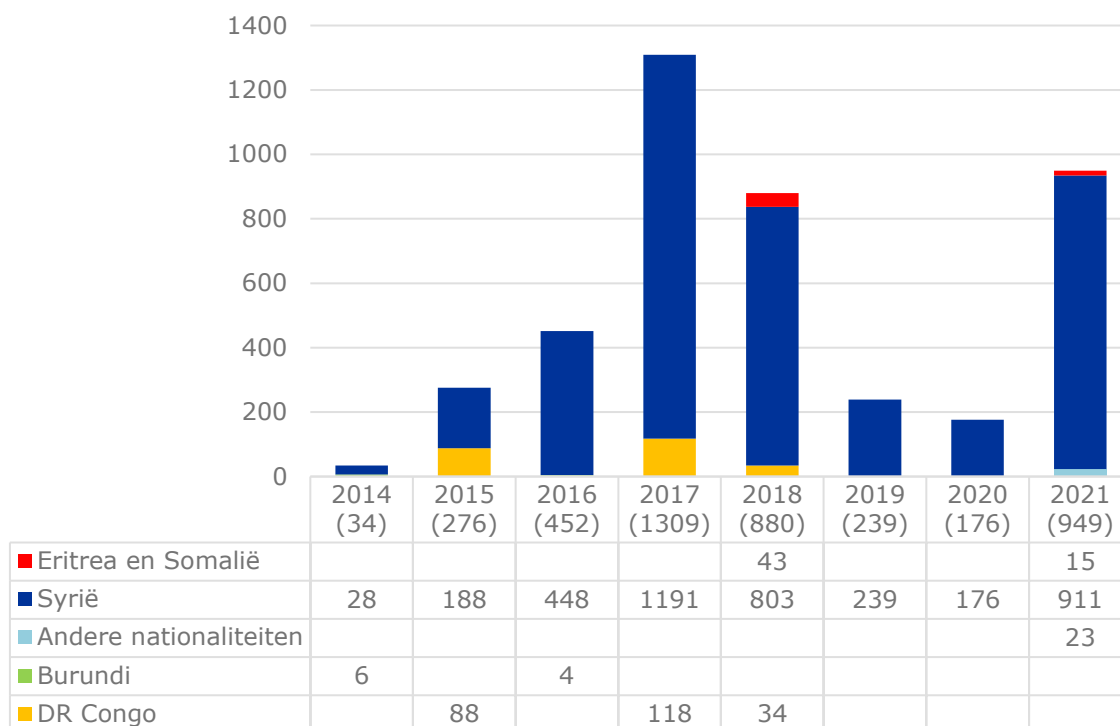
Ook het aantal transfers van vluchtelingen geselecteerd voor hervestiging lag hoog in 2021, vooral in de eerste helft. In 2021 reisden 964 vluchtelingen naar België in het kader van hervestiging om hier een nieuw leven uit te bouwen. Deze groep bestond vooral uit Syrische vluchtelingen: 911 personen, hervestigd uit Turkije (451), Libanon (362), Jordanië (88) en Egypte (10).

In het najaar van 2021 moest de organisatie van transfers opnieuw afgeremd worden door de opvangcrisis. De hervestiging van 391 vluchtelingen is daardoor uitgesteld naar 2022. Van het EU-engagement van 2.758 voor de periode 2018-2021 werden uiteindelijk 2.259 hervestigingen uitgevoerd voor de deadline van 31 december 2021.

De Staatssecretaris voor Asiel en Migratie besloot in het kader van de nieuwe EU-hervestigingsregeling tot een hervestigingsquotum van 1.250 personen voor 2022.

Grafiek 24 : Hervestiging naar België / 2014 > 2021 - bron CGVS.

7. Naar een volledig elektronisch dossier

In 2021 besliste de directie van het CGVS de weg naar verdere digitalisering in te slaan. De nodige middelen werden ter beschikking gesteld om dit verder uit te werken. In de komende jaren wil het CGVS evolueren naar een volledig elektronisch asioldossier. Dit houdt een volledige aanpassing van de interne werkomgeving in. Ook de dienstverlening naar de klant zal waar mogelijk digitaal verlopen, net als de uitwisseling van dossiers met de ketenpartners. Het CGVS beoogt hiermee een verhoging van de efficiëntie, flexibiliteit en duurzaamheid.

Het digitaliseringstraject zal gebeuren op een gemeenschappelijk platform met de Dienst Vreemdelingzaken. Het CGVS zal met de DVZ een aantal technische componenten en knowhow delen. Het opzetten van dit platform binnen het groter geheel van de FOD

Binnenlandse Zaken biedt budgettaire schaalvoordelen en maakt het mogelijk maximale garanties op vlak van informatieveiligheid in te bouwen. Bij het opzetten van dit platform wordt het nodige gedaan om de onafhankelijkheid van het CGVS en respect voor het beroepsgeheim op absolute wijze te garanderen. Hiervoor zullen juridische en operationele garanties worden ingebouwd.

8. Datamanagement op het CGVS

De behandeling van de verzoeken om internationale bescherming op het CGVS brengen een grote hoeveelheid statistische gegevens met zich mee, die verzameld, geordend en geanalyseerd moeten worden. Sinds 1 januari 2020 heeft het CGVS een voltijds datamanager, Peter Van Costenoble. Een interview met hem verduidelijkt het belang van deze nieuwe functie voor het CGVS.

Wat houdt de functie van datamanager op het CGVS precies in?

Sinds 2015 ben ik nationaal contactpunt voor het aanleveren van data aan EASO (Europees Asielagentschap, nu EUAA) en aan Eurostat. Hiervoor werk ik samen met DVZ, RvV en Fedasil, want niet alle gegevens die we aanleveren komen uit onze eigen databank. Ik combineerde dit tot 2020 met andere taken.

Uit interne werkgroepen kwam duidelijk de nood aan een datamanager naar voren. Ik voer deze functie voltijds uit sinds januari 2020. De bedoeling is om uit alle beschikbare gegevens bepaalde analyses te trekken, en op basis daarvan beleidsgerichte voorstellen te formuleren. Zo kunnen we onze organisatie meer *data-driven* maken en het beleid meer laten afhangen van een analyse van data.

Sinds het einde van de COVID-crisis is mijn werk meer strategisch en analytisch van aard. Ik ga bijvoorbeeld na voor welke landen de nieuwe medewerkers het best opgeleid kunnen worden door te kijken naar de evolutie van de werklust van het CGVS, die van de DVZ en het aantal PO's die reeds voor een bepaald land is opgeleid. Zo kunnen we iedereen zo efficiënt mogelijk inzetten. Verder ben ik ook bezig met het ontwikkelen en verfijnen van prestatie-indicatoren en de visualisatie ervan.

Welke rapportages maakt het CGVS over aan het EUAA?

Er zijn wekelijkse dataverzamelingen over het aantal verzoeken. Verder zijn er uitgebreide maandelijkse rapporteringen die meer gegevens omvatten zoals het

aantal hangende dossiers, het aantal personen die in de opvang verblijven, de beslissingen, de Dublinprocedure, terugkeercijfers ...

Uit al die dataverzamelingen die over heel de EU+ (EU + Noorwegen, Zwitserland, IJsland en Liechtenstein) gebeuren, vloeien rapporten voort.

Naast de reguliere rapporten zijn er ook ad hoc rapporten, bijvoorbeeld over benchmarking inzake behandelingsduur, gezamenlijke analyses over de secundaire migratiestromen en voorspellingen omtrent het aantal vluchtelingen uit Oekraïne. Met het CGVS spelen we hierin vaak een voortrekkersrol. Doordat we nauw betrokken zijn bij het EUAA en hen veel input geven, zitten we ook in een positie van waaruit we meer sturend te werk kunnen gaan bij de rapportering en keuze van de onderwerpen waar meer analyse rond wordt gedaan.

De noodzaak van een effectieve ketenaanpak

Het is in de eerste plaats aan elke instantie (DVZ, CGVS, RvV en Fedasil) om zijn opdracht effectief uit te voeren: elke instantie heeft zijn eigen bevoegdheid. De uitoefening ervan vergt in principe geen samenwerking, tenzij het doorgeven van informatie conform de in de wet vastgelegde procedures.

Dit neemt niet weg dat de instanties een keten vormen en dat een geïntegreerde aanpak nodig is om die keten zo efficiënt en effectief mogelijk te maken. Die geïntegreerde aanpak betreft dan het bepalen van bv. de voorrang in behandeling van verzoeken, afspraken over het doorgeven van informatie, de opvolging na eindbeslissingen over het verzoek om internationale bescherming (bv. naar terugkeer of voor het behoud van de opvang),

Die geïntegreerde aanpak is nu al aanwezig. Maar die kan nog versterkt worden. Hiervoor moet een structuur opgezet worden, bv. door de oprichting van een soort coördinatiecel, en vooral door een goede werkwijze vast te leggen voor het verzamelen en analyseren van een maximum aantal gegevens.

Een versterkte geïntegreerde ketenaanpak kan gerealiseerd worden, zonder dat dit de onafhankelijkheid van het CGVS in het gedrang brengt.

9. HRM: personeel en welzijn

Welzijn op het CGVS

Het CGVS zet maximaal in op het thema welzijn, net als op kwaliteit en efficiëntie. Psychosociaal welzijn op het werk draait op het CGVS rond vijf pijlers. In 2021 werd voornamelijk gewerkt rond de eerste twee pijlers: 'welzijn bespreekbaar maken' en 'stress'.

We willen dat welzijn een onderwerp is dat leeft binnen de organisatie en dat regelmatig en vlot ter sprake komt, zowel in een-op-eengesprekken als op team- en organisatieniveau. Daarnaast is werkgerelateerde stress een aandachtspunt op het CGVS, grotendeels – maar niet louter – door de specifieke aard van het werk.

Hiermee zijn we aan de slag gegaan via onder meer specifieke interne communicatie, personeelsbevragingen, opleidingen voor diensthoofden en medewerkers, bredere functioneringsgesprekken en een aanbod van coaching en intervisie.

In 2022 bouwen we hierop verder en zetten we o.a. in op de thematiek van vicariante (of plaatsvervangende) stress en de derde pijler van het welzijnsbeleid: collegiale sfeer en teamwerk.

Personeel

In 2021 daalde het totale personeelsbestand licht ten aanzien van 2020. Hoewel er een actieve wervingscampagne was, vertrokken ook heel wat medewerkers (voornamelijk niveau A).

Tabel 2: Een overzicht van het aantal aangeworven personeelsleden in 2021 - bron: CGVS.

	Van 1 januari tot 31 december 2021
Niveau A	33
Andere niveaus	10
Totaal	43

Tabel 3: Overzicht in VTE (voltijds equivalent) van het effectief operationeel personeel van het CGVS sinds 31 december 2018 - bron: CGVS.

	31/12/2018	31/12/2019	31/5/2020	31/12/2020	31/12/2021
Niveau A	281,48	327,3	376,61	367,39	354,67
Andere niveaus	89,89	103,7	104,7	103,9	107,6
Totaal	371,37	431	481,31	471,29	462,27

Tabel 4: Aantal personeelsleden die het CGVS hebben verlaten in 2021 - bron: CGVS:

	Van 1 januari tot 31 december 2021
Niveau A	41
Andere niveaus	6
Totaal	47

10. Budget

Voor de werkingsmiddelen was er in 2021 een **overschot op het budget**. Dit komt voornamelijk doordat een belangrijk deel van dit budget bestaat uit de betaling van de erelonen van tolken en de kosten verbonden aan de asielprocedure (bv. kosten van verzenden van beslissingen, oproepingsbrieven voor gehoren...). Deze kosten zijn niet toegenomen zoals aanvankelijk was verwacht, wegens de aanhoudende COVID-maatregelen en impact op de organisatie van de gehoren.

Tabel 5: Een overzicht van de uitgaven (gerealiseerde vereffeningskredieten) in 2021 - bron: FOD Binnenlandse Zaken.

Personeel	
Statutair personeel	€ 20.135.046
Contractueel personeel	€ 10.163.203
Algemene werking	
Algemene werkingsuitgaven	€ 5.010.529
Werkingsuitgaven ICT	€ 731.001
Investing	
Algemene investeringsuitgaven	€ 75.936
Investeringsuitgaven ICT	€ 222.481
Totale personeelsuitgaven, werkingsuitgaven en investeringen	€ 36.338.196

86,30% van het beschikbare budget (€42.130.500) werd uitgegeven.

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen

Ernest Blerotstraat 39
1070 BRUSSEL

02 205 51 11

cgvs.info@ibz.fgov.be

www.cgvs.be

www.asyluminbelgium.be

www.facebook.com/Cgra.Cgvs

https://twitter.com/CGVS_CGRA

<https://be.linkedin.com/company/cgvs-cgra-official>